

Sygn. akt V CSK 274/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon

w sprawie z wniosku A. P.
przy uczestnictwie Gminy B.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 grudnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w J.
z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; zasądza
od skarżącego na rzecz uczestnika postępowania Gminy B.
kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset) tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej to nie występuje ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100). W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty (wywód prawny) świadczące o kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny. Przypomnieć należy, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest stanowisko skarżącego, że jest ona oczywiście uzasadniona, to w uzasadnieniu wniosku powinien on zawrzeć wywód prawny wykazujący takie kardynalne naruszenie prawa (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 135, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, LEX nr 421035, z dnia 24 lutego 2006 r.,

IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Skarga kasacyjna takiego przekonywującego wyводу nie zawiera.

Podziemne urządzenia przesyłowe spełniają przesłankę „widoczności” w rozumieniu art. 292 k.c. wtedy, gdy są uwidocznione przez odpowiednie oznaczenia na gruncie oraz wtedy, gdy takich oznaczeń nie ma albo są one trudno dostrzegalne, ale właściciel nieruchomości ma o nich wiedzę z okresu budowy inwestycji, albo może się o nich dowiedzieć z różnych źródeł, w tym z dokumentów i map oraz w wypadku magistrali przesyłowych z przebiegu takiej linii na sąsiednich nieruchomościach, istniejącego fragmentu naziemnego oraz z towarzyszących urządzeń. Tolerowanie przez właściciela znajdujących się na jego gruncie urządzeń przesyłowych i nie skorzystanie z uprawnień, jakie mu daje prawo rzeczowe może prowadzić po czasie przewidzianym ustawą do zasiedzenia służebności przesyłu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2017 r., IV CSK 623/16).

W orzecznictwie nie budzi wątpliwości, iż decydujące znaczenie dla oceny dobrej wiary posiadacza ma w przypadku zasiedzenia służebności - zgodnie z zasadą *mala fides superveniens non nocet* - chwila rozpoczęcia posiadania (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2014 r., II CSK 520/13, nie publ., z dnia 16 grudnia 2015 r., IV CSK 132/15, nie publ., z dnia 13 stycznia 2016 r., VCSK 224/15, nie publ., z dnia 25 maja 2016 r., V CSK 549/15, nie publ., z dnia 2 marca 2017 r., V CSK 356/16 oraz z dnia 26 lipca 2018 r., IV CSK 23/17 i IV CSK 136/17, nie publ.). Jednocześnie wskazuje się, że rozumienie pojęcia dobrej wiary nie wyklucza w pewnych sytuacjach traktowania posiadacza w złej wierze tj. takiego który wiedział lub powinien był wiedzieć, że nie jest właścicielem, na równi z posiadaczem w dobrej wierze, jeżeli przemawiają za tym, że względu na szczególne okoliczności sprawy, zasady współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 606/11, nie publ.). W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., V CSK 87/13 (nie publ.) wskazano wprost, że domniemanie dobrej wiary dotyczy każdego zachowania, z którym określone przepisy łączą skutek prawny zależny od dobrej lub złej wiary, a pojęcie dobrej (złej) wiary jako element konstrukcji prawnych ma charakter tzw. klauzuli generalnej, której istotą, tak jak i innych klauzul tego rodzaju, jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju istotnych

prawnie okoliczności faktycznych, które nie mogą w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, być oceniane jednorazowo i w sposób jednakowy. Dobra wiara zasiadającego posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2014 r. II CSK 472/13, nie publ. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., V CSK 320/12, niepubl.).

Z tych względów, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).